

Контрольний список інтерв'ю¹ (допита)

ДОДАТОК 7

Після того, як інтерв'ю було заплановано та підготовлено, незалежно від теми, усі інтерв'ю повинні включати щонайменше такі дії:

Фаза залучення та роз'яснення

- ☒ Подякуйте опитуваним за їх час та переконайтеся, що вони почуваються безпечно та комфортно.
- ☒ Відрекомендуйте себе та свою команду, поясніть роль кожної присутньої особи
- ☒ Якщо ви користуєтеся послугами перекладача / особи, яка робить нотатки, відрекомендуйте їх особливо, поясніть їх роль та обов'язки щодо конфіденційності. Запитайте в опитуваних, чи їм зручно спілкуватися з інтерв'юером/ командою
- ☒ Детально поясніть мету та природу процесу документування, приналежність і повноваження команди.
- ☒ Поясніть формат та мету інтерв'ю, а також тип запитань, які можуть бути поставлені.
- ☒ Обговоріть тривалість інтерв'ю; дайте зрозуміти, що постраждала особа / свідок може перервати або закінчити інтерв'ю в будь-який час.
- ☒ Поясніть будь-який потенційний варіант використання інформації у майбутньому, зокрема можливе розкриття третім особам (наприклад, поліції, слідчим, судам), якщо постраждалі особи / свідки погодяться.
- ☒ Поясніть ризики щодо збереження секретності, можливі ризики участі у процесі документування для опитуваних, а також, обмеження щодо послуг, куди відбувається перенаправлення.
- ☒ Запевніть опитуваних, зокрема дітей, що у них є вибір, розмовляти з вами чи ні.
- ☒ Оцініть та спрямовуйте очікування опитуваного щодо процесу інтерв'ю, використання інформації та доступного типу допомоги.
- ☒ Відреагуйте на будь-які хвилювання опитуваних щодо безпеки тощо.
- ☒ Запитайте, чи постраждала особа або свідок робили якісь попередні заяви або брали участь в інтерв'ю, та (або) запитайте, із ким ще обговорювалося це питання.
- ☒ Переконайтеся, що опитувані розуміють, що ви їм сказали. Гарним методом для спеціалістів-практиків є прохання до постраждалих/свідків пояснити спеціалісту, що вони зрозуміли про процес.

Отримання інформованої згоди

- ☒ Отримайте справжню згоду на участь у документуванні, включно з окремою згодою для кожного з таких елементів:
 - а. Бути опитаним.
 - б. На ведення записів та використання пристроїв, таких як диктофон чи відеокамера, протягом інтерв'ю. Переконайтеся, що постраждалі/свідки знають, що ведеться аудіо- чи відеозапис.

¹ Міжнародний протокол із документування та розслідування сексуального насильства в конфлікті https://womenua.today/UWC-library/unwomen/37-International_Protocol_2017_2nd_Edition_UKR.pdf

- в. На фотографування, фізичні огляди, копіювання документів чи будь-якої іншої форми доказів, які можуть надати постраждалі.
- г. На усі можливі варіанти використання наданої інформації, як описано вище (наприклад, збір даних, передача інформації).
- г. На передачу особистої, контактної та пов'язаної з суттю справи інформації третім особам, якщо це передбачено, зокрема, національним чи міжнародним слідчим, або організаціям, судам та поліції.

Отримано згоду на документування

- ☒ Якщо в інтерв'ю беруть участь діти, поясніть інструкції (що слід казати правду, що робити, якщо вони не розуміють або не знають відповідь на запитання тощо). Дивіться Розділ 16: «Сексуальне насильство проти дітей» для подальших інструкцій щодо залучення та пояснення у випадку інтерв'ювання дітей.
- ☒ Запишіть усі пов'язані зі справою дані щодо опитуваного (ім'я, дата народження, гендер, етнічна приналежність / національність / релігія, якщо це має стосунок, контактні дані тощо; дивіться Додаток 8: Паттерн переліку персональних даних, які треба отримати від постраждалих/свідків). Якщо телекомунікації відсутні або ненадійні, а звичайні адреси не відповідають правилам, відомі під різними назвами або не існують, використовуйте альтернативні методи запису контактної інформації постраждалих/свідків, включно з назвою клану, племені чи спільноти, або організації чи групи, із якою постраждалі/свідки мають тісний контакт. Слід пам'ятати, що ця інформація є надчутливою, і вам потрібно мати запроваджені надійні процедури безпеки щодо безпечної обробки та зберігання такої інформації, щоб забезпечити її конфіденційність (дивіться Розділ 8: Безпека та захист, а також Розділ 13: Зберігання та обробка інформації).

Фаза пояснень та уточнень

Що слід робити

- ☒ Отримайте повну і безперервну першу розповідь, використовуючи запитання відкритого типу (часто їх називають «запитання РПО» («розкажіть мені», «поясніть мені», «опишіть мені»), які дозволяють постраждалим/свідкам розповідати історію власними словами. Спрямуйте інформацію на обговорення більш широких та менш чутливих питань перед тим, як переходити до більш складних тем.
- ☒ Прояснюйте хронологію розповіді, розділяючи її на теми, повторюючи слова, вжиті постраждалими/свідками. Отримайте додаткові деталі про всі елементи передбачуваних злочинів, які охоплюють «хто», «що», «де», «коли» та «як» щодо злочинів, завжди запитуючи: «Звідки ви знаєте?» та «Як ви дійшли такого висновку?». Будьте обережні з питанням: «чому?» Коли опитуєте дітей, приділяйте особливу увагу словам, які використовуються, та складним поняттям. Дивіться Розділ 16: Сексуальне насильство проти дітей.
- Підлаштуюте запитання та тип і дрібність деталей до свого кола обов'язків та сфери повноважень. Для сексуального насильства як злочину відповідно до чинного міжнародного законодавства розкрийте зокрема таке:

- Конкретні елементи

Деталі нападу/злочину

Місце / дата / примусові обставини

Опис інших присутніх осіб

- Загальні елементи

Деталі конфлікту/нападу на цивільне населення

Політична та безпекова ситуація, масштаби, подібні інциденти або напади

Слова та дії злочинця(-ів) / можливі причини насильства

- Пов'язуючі елементи

Деталі щодо наміру/усвідомлення

Вертикаль управління / силова структура, сполучення, обладнання

Опис злочинця(-ів) та їх ролі / функції

- Вплив

Фізична шкода (безпосередня та довготривала)

Моральна шкода (безпосередня та довготривала)

Соціальна/економічна шкода

☒ Запитайте про будь-які злочини проти інших постраждалих/свідків, які вони могли бачити.

☒ Запитайте про будь-яких інших осіб, які могли стати свідками злочинів проти постраждалого/ свідка, якого ви опитуєте

☒ Запитайте у постраждалих/свідків про будь-яку іншу інформацію чи докази, які можуть у них бути, особливо чи не зробили вони фото, відео, або чи писали вони комусь про інцидент.

☒ Дозвольте постраждалим/свідкам зробити будь-які мапи/плани/замальовки, якщо це доречно (наприклад, місцевості, де відбувся інцидент).

☒ Запитайте у постраждалих/свідків, чи є ще будь-яка інша інформація, яку вони хотіли б додати, або чи є запитання, які вони хочуть поставити перед переходом до завершальної фази.

Як слід поводитися

☒ Слідкуйте за своєю поведінкою (наприклад, завжди будьте чемними, шанобливими, терплячими та уважними; дивіться прямо та звертайтеся прямо до постраждалих/свідків; контролюйте голос/тон свій та перекладача). Сидіть так, щоб бути на рівні очей постраждалих/ свідків (або нижче).

☒ Постійно надавайте постраждалим/свідкам можливість погоджуватися / не погоджуватися, відповідати / не відповідати, ставити запитання та просити, щоб інформацію повторили. Дайте постраждалим/свідкам достатньо інформації, щоб прийняти інформоване рішення.

☒ Проявляйте емпатію і повагу, не жалість. Уникайте будь-яких обіцянок (наприклад стосовно конфіденційності). Залишайтеся гнучким упродовж усього процесу.

☒ Ніколи не робіть припущень про почуття або думки постраждалих/свідків, про факти, про їх смаки або про те, наскільки на них вплинула травма.

☒ Нагадуйте собі, що коли постраждалі/свідки розповідатимуть свої історії, вони поводитимуться та реагуватимуть індивідуально та різним чином, тобто вони можуть стати:

- Сумними / засмученими / заглибленими у себе

- Розлюченими / такими, що обороняються / зневажливими
- Спокійними/врівноваженими/чіткими.

Немає «єдиного» виду поведінки

Пам'ятайте: не слід припускати, що постраждалі/ свідки будуть:

- Соромитися/боятися говорити
- Слабкими / травмованими / недовірливими / обережними з чоловіками (або людиною тієї ж статі, що і правопорушник)
- Найбільше переживати про сексуальне насильство (на протилежність до інших аспектів власного досвіду)
- Такими, що зазнали фізичної шкоди.

Фаза завершення

- ☑ Обговоріть та дайте відповіді на будь-які запитання та занепокоєння (наприклад, безпека, практичні питання).
- ☑ Обговоріть потреби опитуваних та поясніть наявні можливості перенаправлення.
- ☑ Встановіть поточні та довготермінові зв'язки, домовтеся сконтактувати повторно та узгодьте бажаний метод зв'язку. Включіть альтернативні засоби зв'язку (наприклад, сім'я, друзі, місцева церква чи група, яка може допомогти вам знайти постраждалу особу/свідка).
- ☑ Узгодьте засіб майбутнього контакту з вами для опитуваної особи на випадок, якщо це може знадобитися.
- ☑ Перечитайте записані твердження/нотатки опитуваним, попросіть підписати/підтвердити, у разі наявності повноважень і потреби.
- ☑ Закінчіть інтерв'ю нейтральними/позитивними темами та оцініть емоційний стан опитуваних. Дізнайтеся, куди вона/він піде далі та яку підтримку (наприклад, з боку друзів, родини) вона/ він може мати відразу ж після інтерв'ю.
- ☑ Поясніть наступні кроки та обдумайте/обговоріть перевірки після інтерв'ю та повторні інтерв'ю, в ідеалі через декілька днів після інтерв'ю та через регулярні проміжки часу після цього.
- ☑ Знову запитайте постраждалих/свідків, чи вони дають інформовану згоду на використання чи розкриття інформації, щоб вони могли змінити своє рішення чи відмовитися від згоди, якщо захочу.
- ☑ Подякуйте постраждалим/свідкам, що поговорили з вами та використовуйте культурно прийнятні жести (наприклад, потисніть руку), коли йтимете.
- ☑ Відразу після завершення кожного інтерв'ю ретельно оцініть інтерв'ю, визначаючи його вплив та значимість для документування (наприклад, які елементи задовольняє інформація, яку ви щойно зібрали, які залишаються прогалини та на чому тепер слід сфокусуватися). Навіть якщо час дуже обмежений, не відкладайте оцінювання до кінця місії взагалі, тому що це може призвести до непотрібних опитувань та прогалин у процесі збору інформації (дивіться Розділ 11: Інтерв'ю/Оцінювання)